

URANK

EN SVENSK UNIVERSITETSranking – 2009 TABELLER

Stig Forneng, Ingemar Lind, Thorsten Nybom

Det följande är ett utdrag ur Forneng-Lind-Nybom: En svensk universitetsranking – 2009. Utdraget omfattar enbart rankingtabellerna jämte förteckning över kriterier, vikter m.m. För bakgrund, analys och diskussion hänvisas till huvudartikeln (www.urank.se).

Ranking av de svenska universiteterna och högskolorna. Lärosätet med högst värde enligt summakolumnen kommer först och sedan anges övriga lärosäten i fallande ordning.

Lärosäte	Studenter	Lärare	Grundutbildning	Forskning/Forskarutb	Bibliotek	Summa
Karolinska institutet	2,08	0,77	1,33	1,52	1,21	1,09
Handelshögskolan i Sthlm	1,66	2,87	0,73	0,49	0,21	1,05
Sveriges lantbruksuniversitet	1,20	0,64	1,90	0,64	0,71	0,84
Uppsala universitet	0,58	1,20	0,08	1,10	0,60	0,60
Lunds universitet	0,46	1,40	-0,34	1,15	0,42	0,59
Chalmers tekniska högskola	0,94	0,82	0,36	0,89	0,39	0,49
Göteborgs universitet	0,33	0,91	0,21	0,77	0,08	0,41
Linköpings universitet	0,66	0,84	0,36	0,53	0,09	0,41
Kungl. Tekniska högskolan	0,56	0,74	0,42	0,87	0,00	0,31
Stockholms universitet	-0,48	0,70	-0,13	0,94	0,18	0,27
Umeå universitet	0,14	0,31	0,17	0,84	-0,37	0,23
Luleå tekniska universitet	-0,20	0,59	-0,61	0,57	0,04	0,09
Högskolan i Borås	-0,61	-1,08	0,05	-0,55	1,81	0,07
Södertörns högskola	-0,88	0,30	-0,76	-0,21	0,48	-0,02
Örebro universitet	-0,20	0,11	0,05	-0,05	-0,29	-0,07
Mittuniversitetet	-0,66	-0,22	-0,39	-0,28	0,72	-0,11
Växjö universitet	-0,06	-0,27	0,08	-0,46	-0,27	-0,12
Malmö högskola	-0,30	-0,78	0,58	-0,60	-0,61	-0,19
Karlstads universitet	-0,33	-0,54	0,14	-0,44	-0,36	-0,26
Mälardalens högskola	-0,42	-0,63	0,12	-0,77	-0,10	-0,29
Högskolan i Jönköping	0,18	-0,59	-0,15	-0,69	-0,38	-0,37
Högskolan Kristianstad	-0,45	-1,15	-0,09	-0,75	-0,22	-0,39
Högskolan Väst	-0,68	-1,18	0,04	-1,08	-0,14	-0,47
Högskolan Dalarna	-0,49	-1,00	-0,15	-0,72	-0,70	-0,47
Högskolan i Kalmar	-0,33	-0,78	-0,09	-0,70	-0,46	-0,48
Högskolan i Halmstad	-0,34	-0,76	-0,28	-0,73	-0,48	-0,50
Blekinge tekniska högskola	-0,50	-0,49	-0,85	-0,17	-0,53	-0,54
Högskolan i Gävle	-0,78	-0,86	-0,35	-0,57	-0,56	-0,54
Högskolan i Skövde	-0,42	-1,21	-0,04	-0,67	-0,58	-0,61
Högskolan på Gotland	-0,66	-0,66	-2,39	-0,86	-0,89	-1,01

Ranking av de svenska universiteten och högskolorna med platssiffror för respektive kriterium och slutlig platssiffra längst till höger.

Lärosäte	Studenter	Lärare	Grundutbildning	Forskning/Forskarutb	Bibliotek	Totalt
Karolinska institutet	1	7	2	1	2	1
Handelshögskolan i Sthlm	2	1	3	12	9	2
Sveriges lantbruksuniversitet	3	10	1	9	4	3
Uppsala universitet	6	3	13	3	5	4
Lunds universitet	8	2	24	2	7	5
Chalmers tekniska högskola	4	6	6	5	8	6
Göteborgs universitet	9	4	8	8	12	7
Linköpings universitet	5	5	7	11	11	8
Kungl. Tekniska högskolan	7	8	5	6	14	9
Stockholms universitet	22	9	20	4	10	10
Umeå universitet	11	12	9	7	21	11
Luleå tekniska universitet	14	11	27	10	13	12
Högskolan i Borås	25	27	15	19	1	13
Södertörns högskola	30	13	28	15	6	14
Örebro universitet	13	14	14	13	19	15
Mittuniversitetet	26	15	26	16	3	16
Växjö universitet	12	16	12	18	18	17
Malmö högskola	15	23	4	21	28	18
Karlstads universitet	16	18	10	17	20	19
Mälardalens högskola	19	20	11	28	15	20
Högskolan i Jönköping	10	19	21	23	22	21
Högskolan Kristianstad	21	28	18	27	17	22
Högskolan Väst	28	29	16	30	16	23
Högskolan Dalarna	23	26	22	25	29	24
Högskolan i Kalmar	17	24	19	24	23	25
Högskolan i Halmstad	18	22	23	26	24	26
Blekinge tekniska högskola	24	17	29	14	25	27
Högskolan i Gävle	29	25	25	20	26	28
Högskolan i Skövde	20	30	17	22	27	29
Högskolan på Gotland	27	21	30	29	30	30

Kriterier, indikatorer och vikter

I likhet med föregående år har vi använt oss av ett litet antal så kallade kriterier, sex under tidigare år, fem i år. Varje kriterium innefattar ett varierande antal indikatorer. Några små förändringar i kriterierna har gjorts sedan 2007 års ranking och ett fåtal indikatorer har justerats. Sålunda har Bibliotekskriteriet justerats och uppgift om högskoleprovsresultat för nybörjare har lagts till. Ett kriterium, "Studentomdöme" har utgått (se nedan). Efter varje kriterium anges inom parentes en koefficient, som anger kriteriets vikt i den slutliga sammanvägningen. Efter varje indikator finns på motsvarande sätt en koefficient, som anger dess vikt inom kriteriet. Vikterna är i huvudsak samma som föregående år. Dessutom avses med antal studenter, lärare etc. alltid heltidsekvivalenter.

Studenter (0,2)

Antal förstahandssökande per antagen (0,3)

Andel med högskoleprovsresultat över 1,1 av alla provresultat (0,1)

Andel nya studenter (högskolenybörjare) som inte kommer från lärosätets län (0,1)

Andel examinerade studenter som har studerat utomlands minst en termin (0,1)

Andel studenter som finns kvar vid lärosätet andra året av studierna (0,2)

Andel av högskolenybörjarna som har avlagt examen (alternativt uppnått 180 högskolepoäng) inom sex år (0,2)

Lärare (0,2)

Andel disputerade lärare (0,5)

Andel professorer av lärare (0,5)

Grundutbildning (0,2)

Antal studenter per lärare, vägd (0,25)

Prestationsgrad, vägd (0,25)

Rörlighetsfaktor (0,25)

Etableringsgrad på arbetsmarknaden, vägd (0,25)

Kommentar 1: Att prestationsgraden (helårsprestationer per helårsstudent) är vägd betyder att vi avläst prestationsgraderna inom olika utbildningsområden (medicin, naturvetenskap, teknik, humaniora och samhällsvetenskap) för att kunna ta hänsyn till skillnader i utbildningsmix så att dessa skillnader inte ska slå igenom i prestationsgraden. När det gäller studenter per lärare har vi tagit hänsyn till den mellan lärosätena varierande storleken på verksamhetsgrenarna forskning och utbildning. Etableringsgraden på arbetsmarknaden är vägd efter utbildningsmixen. Rörlighetsfaktorn anger om lärosätet har vunnit eller förlorat på studenternas byte av lärosäte.

Kommentar 2: Vi har övervägt att utforma ett mått utifrån Högskoleverkets samlade kvalitetsundersökningar av olika ämnen och utbildningar, men i den form dessa hittills haft skulle validiteten vara tveksam. Men en sådan indikator kan möjligen övervägas för framtiden.

Forskning/Forskarutbildning (0,2)

Forskningsanslag/disputerad lärare (0,2)

Andel forskning av lärosätets totala kostnader (0,2)

Andel konkurrensutsatta forskningsmedel av total forskningsfinansiering (0,2)

Andel studenter som övergår till forskarutbildning, vägd (0,2)

Antal disputationer per professor (0,2)

Kommentarer: Till konkurrensutsatta medel räknas anslag från Vetenskapsrådet, FAS och Formas. För forskningsstiftelserna finns tyvärr inte tillräcklig information enkelt tillgänglig. Det bör än en gång understrykas att indikatorerna inte mäter forskningskvalitet, även om de som avser forskningsanslag i någon mån indikerar kvalitet. Vad som således mäts är snarare forskningsnärlighet och "forskartäthet".

Bibliotek (0,1)

Bibliotekets anslag från moderorganisation som andel av lärosätets totala omslutning (0,5)

Förvärv (tryckt material och elektroniska resurser) dividerat med antal studenter (0,5).

Studentomdöme

Årets ranking skiljer sig innehållsligt från föregående års på så vis att kriteriet studentomdömen inte finns med. Anledningen till detta är att Högskoleverkets studentspegel som bidrog med data inte har levererat några nya uppgifter. Uppgifterna från Studentspegeln har varit omöjliga att ersätta. Dessa uppgifter bidrog med tio procent av vikten i den samlade rankingen. Betydelsen av detta bortfall kan illustreras genom en jämförelse mellan förra årets rangordning med och utan dessa uppgifter. Se särskild tabell härom som appendix.

Data och kalkylmetod

Data har hämtats från Högskoleverkets offentliga data avseende förhållandena 2009 eller läsåret 2008/09 (Årsrapport 2009, Rapport 2009:12 R och Högskoleverkets statistikdatabas, NU) samt SCB (Forskningsbiblioteken 2008).

För var och en av indikatorerna har fördelningen av värdena behandlats så att medelvärdet räknats ut och för vart och ett av lärosätena har noterats avvikelser från medelvärdet med fördelningens standardavvikelse som enhet. Ett slutvärde på t ex 1,6 för ett lärosäte betyder att lärosädet höjer sig över medelvärdet med 1,6 x fördelningens standardavvikelse. Ett utfall exempelvis på -0,4 betyder att lärosädet ligger under medelvärdet med 0,4 x standardavvikelsen.

För varje kriterium har för varje lärosäte ett vägt medelvärde räknats fram utifrån värdena för varje indikator och koefficienterna ovan. För den sammanlagda rankingen har sedan motsvarande gjorts för kriterierna.

Bredd i studentrekryteringen

Vid sidan av de akademiska målen för utbildningen har bredden i rekryteringen under senare år kommit att spela en allt större roll i det samhälleliga uppdraget till lärosätena. Vi har därför, i den senaste rankingen som tidigare, också tagit fram data som speglar universitetets rekrytering när det gäller andelen förstagenerationsstudenter, andelen studenter med utländsk bakgrund och könsfördelningen bland studenterna (andelen studenter på kurser med jämn könsfördelning). Dessa data är dock inte integrerade i totalranking, utan redovisas separat.

Ranking av de svenska universiteten och högskolorna efter ett "breddkriterium" med tre olika indikatorer. Lärosätena anges i fallande ordning enligt sammanvägningen längst till höger.

Lärosäte	Första- generations- studenter	Andel med utländsk bakgrund	Andel på kurser med jämn könsfördelning	Totalt
Södertörns högskola	0,50	1,55	1,33	1,12
Karolinska institutet	-0,15	2,58	-0,11	0,77
Örebro universitet	0,52	1,05	0,61	0,73
Högskolan i Jönköping	0,50	0,24	1,19	0,64
Mälardalens högskola	0,71	0,73	0,17	0,54
Malmö högskola	0,68	1,00	-0,26	0,48
Stockholms universitet	-0,28	0,06	1,47	0,42
Högskolan Kristianstad	0,79	0,82	-0,55	0,36
Karlstads universitet	0,34	0,42	0,17	0,31
Högskolan i Halmstad	0,55	-0,39	0,75	0,30
Högskolan i Gävle	0,61	0,19	0,03	0,28
Uppsala universitet	-1,12	0,10	1,76	0,25
Växjö universitet	0,38	-0,35	0,46	0,16
Högskolan i Skövde	0,60	0,64	-0,98	0,09
Högskolan på Gotland	0,62	-1,07	0,61	0,05
Högskolan i Borås	0,79	0,33	-0,98	0,05
Blekinge tekniska högskola	0,47	0,91	-1,41	-0,01
Högskolan Dalarna	0,76	-0,53	-0,26	-0,01
Göteborgs universitet	-0,70	-0,26	0,90	-0,02
Umeå universitet	0,01	-0,80	0,46	-0,11
Lunds universitet	-1,27	-1,07	1,91	-0,14
Kungl. Tekniska högskolan	-1,23	1,28	-0,55	-0,17
Högskolan i Kalmar	0,75	-0,76	-0,69	-0,23
Linköpings universitet	-0,41	-0,26	-0,11	-0,26
Mittuniversitetet	0,44	-0,30	-0,98	-0,28
Luleå tekniska universitet	0,08	-0,98	-0,40	-0,43
Högskolan Väst	0,93	-0,39	-1,85	-0,44
Chalmers tekniska högskola	-1,32	-1,30	-1,27	-1,30
Sveriges lantbruksuniversitet	-0,75	-2,11	-1,41	-1,42
Handelshögskolan i Sthlm	-3,80	-1,34		-2,57

Appendix

Här jämförs utfallet av totalrankingen för 2008 inklusive och exklusive de studentomdömen som under 2007 och 2008 ingick i totalrankingen. Detta ger en bild av betydelsen av att detta kriterium inte längre finns med i 2009 års ranking.

Rankingvärden 2008 med och utan kriteriet Studentomdöme inräknat.

Lärosäte	Rankingvärde	Rankingvärde	Rang inklusive	Rang exklusive
	2008 inklusive student- omdöme	2008 exkl student- omdöme		
Blekinge tekniska högskola	-0,58	-0,45	28	25
Chalmers tekniska högskola	0,67	0,67	5	4
Göteborgs universitet	0,41	0,40	8	9
Handelshögskolan i Stockholm	1,36	1,17	1	2
Högskolan Dalarna	-0,50	-0,53	24	28
Högskolan i Borås	-0,28	-0,29	17	18
Högskolan i Gävle	-0,57	-0,50	26	27
Högskolan i Halmstad	-0,48	-0,42	23	22
Högskolan i Jönköping	-0,36	-0,34	20	20
Högskolan i Kalmar	-0,58	-0,50	27	26
Högskolan i Skövde	-0,55	-0,44	25	23
Högskolan Kristianstad	-0,40	-0,44	21	24
Högskolan på Gotland	-0,84	-0,80	30	30
Högskolan Väst	-0,59	-0,58	29	29
Karlstads universitet	-0,31	-0,29	19	17
Karolinska institutet	1,31	1,19	2	1
Kungl. Tekniska högskolan	0,38	0,47	9	7
Linköpings universitet	0,49	0,45	7	8
Luleå tekniska universitet	-0,01	0,02	12	12
Lunds universitet	0,69	0,63	4	5
Malmö högskola	-0,23	-0,31	16	19
Mittuniversitetet	-0,31	-0,24	18	16
Mälardalens högskola	-0,40	-0,38	22	21
Stockholms universitet	0,13	0,19	11	10
Sveriges lantbruksuniversitet	0,99	0,93	3	3
Södertörns högskola	-0,13	-0,15	14	14
Umeå universitet	0,22	0,18	10	11
Uppsala universitet	0,63	0,62	6	6
Växjö universitet	-0,14	-0,19	15	15
Örebro universitet	-0,06	-0,01	13	13

En jämförelse mellan rankingvärdena 2009 och 2008 då kriteriet Studentomdömen exkluderats.

	Totalrankingen 2009	Ranking- värde 2009	Rang 2008 (exkl st. omd)
1	Karolinska institutet	1,09	1
2	Handelshögskolan i Stockholm	1,05	2
3	Sveriges lantbruksuniversitet	0,84	3
4	Uppsala universitet	0,60	6
5	Lunds universitet	0,59	5
6	Chalmers tekniska högskola	0,49	4
7	Göteborgs universitet	0,41	9
8	Linköpings universitet	0,41	8
9	Kungl. Tekniska högskolan	0,31	7
10	Stockholms universitet	0,27	10
11	Umeå universitet	0,23	11
12	Luleå tekniska universitet	0,09	12
13	Högskolan i Borås	0,07	18
14	Södertörns högskola	-0,02	14
15	Örebro universitet	-0,07	13
16	Mittuniversitetet	-0,11	16
17	Växjö universitet	-0,12	15
18	Malmö högskola	-0,19	19
19	Karlstads universitet	-0,26	17
20	Mälardalens högskola	-0,29	21
21	Högskolan i Jönköping	-0,37	20
22	Högskolan Kristianstad	-0,39	24
23	Högskolan Väst	-0,47	29
24	Högskolan Dalarna	-0,47	28
25	Högskolan i Kalmar	-0,48	26
26	Högskolan i Halmstad	-0,50	22
27	Blekinge tekniska högskola	-0,54	25
28	Högskolan i Gävle	-0,54	27
29	Högskolan i Skövde	-0,61	23
30	Högskolan på Gotland	-1,01	30